

Türk Turizm Araştırmaları Dergisi

2024, 8(3): 235-255.

DOI: [10.26677/TR1010.2024.1444](https://doi.org/10.26677/TR1010.2024.1444)

ISSN: 2587-0890 Dergi web sayfası: <https://www.tutad.org>

ARAşTIRMA MAKALESİ

Turizm İşletmelerinde İş-Yaşam Dengesi Araştırmalarına Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz

Dr. Öğr. Üyesi Cansu SOLMAZ, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi, ALTSO Turizm Meslek Yüksekokulu, Antalya, e-posta: cansu.solmaz@alanya.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6291-0446>

Öz

Bu araştırmada turizm alanyazınındaki iş-yaşam dengesi araştırmalarının kavramsal, entelektüel ve sosyal yapısının ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda bibliyometrik analiz yönteminden yararlanılmıştır. Web of Science ve Scopus veri tabanından elde edilen 153 çalışma, R programında bibliometrix paketi kullanılarak analiz edilmiştir. Bulgular iş-yaşam dengesinin en çok; iş ve yaşam tatmini, örgütsel bağlılık, presenteizm, iş performansı, iş stresi, tükenmişlik ve işten ayrılma kavramları ile ilgisinin araştırıldığını göstermiştir. İş-yaşam dengesi araştırmalarda, sıklıkla iş-yaşam çatışması boyutuyla ele alınmıştır. İş-yaşam etkileşiminin bireysel boyuttaki belirleyicileri ve sonuçları, iş-aile zenginleşmesi, iş-yaşam dengesinin misafirler üzerindeki etkileri, iş-yaşam pratikleri, iş yaşam dengesinde cinsiyet araştırmaları gibi konuların gelişim potansiyeli taşıyan temalar olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmanın, yazarın bilgisi kadarıyla ulusal alanyazında turizm işletmelerinde iş-yaşam dengesi çalışmalarını bibliyometrik analiz yöntemi ile inceleyen ilk çalışma olması dolayısıyla alana katkı sağlaması beklenmektedir.

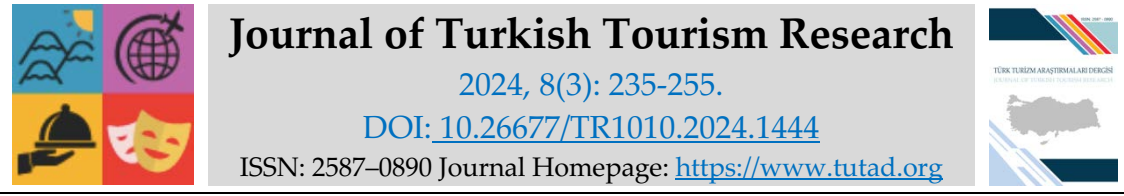
Anahtar Kelimeler: İş-yaşam Dengesi, Turizm Endüstrisi, Bibliyometrik Analiz.

Makale Gönderme Tarihi: 16.06.2024

Makale Kabul Tarihi: 05.09.2024

Önerilen Atıf:

Solmaz, C. (2024). Turizm İşletmelerinde İş-Yaşam Dengesi Araştırmalarına Yönelik Bibliyometrik Bir Analiz, *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 8(3): 235-255.

RESEARCH PAPER

A Bibliometric Analysis of Work-Life Balance Research in Tourism Organisations

Assistant Prof. Dr. Cansu SOLMAZ, Alanya Alaaddin Keykubat University, ALTSO Tourism Vocational School, Antalya, e-mail: cansu.solmaz@alanya.edu.tr
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6291-0446>

Abstract

This study aims to reveal the conceptual, intellectual and social structure of work-life balance research in tourism literature. In this direction, bibliometric analysis method was adopted. The 153 studies obtained from the Web of Science and Scopus databases were analysed using the bibliometric package of R software. The findings showed that work-life balance was mostly investigated in relation to job and life satisfaction, organisational commitment, presenteeism, job performance, job stress, burnout and turnover. Work-life balance was frequently addressed in studies with the dimension of work-life conflict. The determinants and consequences of work-life interaction at the individual level, work-family enrichment, the effects of work-life balance on guests, work-life practices, gender research in work-life balance are themes with potential for development. To the best of the author's knowledge, this study is expected to contribute to the field as it is the first study in the national literature that examines work-life balance studies in tourism enterprises by bibliometric analysis method.

Keywords: Work-life Balance, Tourism Industry, Bibliometric Analysis.

Received: 16.06.2024

Accepted: 05.09.2024

Suggested Citation:

Solmaz, C. (2024). A Bibliometric Analysis of Work-Life Balance Research in Tourism Organisations, *Journal of Turkish Tourism Research*, 8(3): 235-255.

GİRİŞ

Bireylerin çoğu için en baskın iki yaşam alanı iş ve ailedir (Michel vd., 2011). Göç, küreselleşme, tek ebeveynli ve geleneksel olmayan aile oranlarının artması ve kabul görmesi ile geleneksel aile dinamikleri değişmektedir (Syed, 2022). Bunlara ek olarak kadınların iş hayatında daha görünür olmaları, çift kariyerli eşlerden oluşan ailelerin artışı nedeniyle iş ve yaşam alanlarının sorumluluklarını dengelemek bireyler için gittikçe zorlaşmaktadır. Birbiri üzerinde etkisi bulunan bu iki geçirgen alan arasında denge kurulamaması bireyler üzerinde stres, tükenmişlik, kötü sağlık ve örgütler üzerinde üretkenliğin düşmesi, çalışanı elde tutamama ve işe devamsızlık gibi olumsuz etkiler yaratabilmektedir (Dhas ve Karthikeyan, 2015; Syed, 2022). İş ve yaşam alanlarındaki karşılıklı etkileşim ve taşma özellikle hizmet sektörü çalışanlarında daha önemli boyutlardadır (Lin vd., 2013).

Hizmet sektörü grubunda bulunan turizm sektörü; emek yoğun, düzensiz, vardiyalı ve mevsimsel çalışma koşullarına sahip bir iş koludur. Aynı zamanda misafirlerle birebir ve yüz yüze ilişkilerin yoğun olarak gerçekleştiği bir çalışma alanıdır. Duygusal emek oranının da oldukça yüksek seviyede olduğu bu sektörde çalışanlar, iş performansını ve hizmet kalitesini iyileştirmek için kişisel kaynak, zaman ve çaba harcamakta fakat iş ve yaşam sorumluluklarını dengeleme konusunda güçlükler yaşamaktadırlar (Zhao, 2016). Örgütlerin amaç ve hedeflerine ulaşmalarında çalışanlarının büyük rolü olduğu göz önünde bulundurulduğunda çalışanların mental olarak iyi olmaları, kendilerini desteklenmiş hissetmeleri önemlidir. Dolayısıyla turizm işletmelerinde iş yaşam dengesi (İYD), hem çalışanların refahı hem de işletmenin sürdürülebilir başarısı için kritik bir rol oynamaktadır.

İYD'nin turizm işletmelerindeki kritik rolü turizm araştırmacılarının da dikkatini çekmiş ve ilgili konuda son dönemlerde akademik üretimlerin arttığı görülmüştür. Araştırmacılar kaynakları koruma (Hobfoll, 1989), rol (Marks, 1977), sınır (Clark, 2000) ve iş aile yayılımı/taşması (Greenhaus ve Powell, 2006) gibi çeşitli teoriler ve yöntemler kullanarak İYD bağlamında çeşitli araştırma problemlerine yanıt aramışlardır (Zhao vd., 2020). Önceki çalışmaları değerlendirerek modeller öneren kavramsal çalışmalar (Mulvaney vd., 2007; Deery, 2008) ve meta-analiz çalışmalarının (Zhao vd., 2020) yanında iş-yaşam dengesinin bireysel ve örgütsel belirleyicilerini araştıran deneysel çalışmalar da (Karatepe ve Kılıç, 2007; Karatepe, 2009; Gamor vd., 2014; Karatepe ve Karadaş, 2014) bulunmaktadır. Bunlara ek olarak iş-yaşam dengesi ve çatışmasının bireysel ve örgütsel sonuçlarını (Karatepe ve Baddar; 2006; Karatepe ve Uludağ, 2007; Karatepe ve Bekteshi, 2008; Karatepe ve Uludağ, 2008a; Karatepe ve Uludağ, 2008b; Karatepe vd., 2008) inceleyen çalışmalar da görülmektedir. Buradan hareketle bu çalışmada turizm alanyazınında İYD konusundaki araştırmaların incelenmesi amaçlanmıştır. Bu inceleme, ilgili alanda çalışma yapmayı planlayan araştırmacılara, alanın mevcut durumu, ilgili konudaki temel araştırma temaları ve potansiyel araştırma konuları hakkında kapsamlı bir anlayış kazandırmayı hedeflemektedir. Çalışma aynı zamanda alanyazının kavramsal, sosyal ve entelektüel yapısını analiz ederek, araştırmacılara çalışmalarını daha stratejik bir şekilde tasarlayarak en uygun dergilere yönlendirmelerinde yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Turizm araştırmacıları belirli araştırma alanlarında alanın gelişimini ve araştırma eğilimlerini ortaya koymak için bibliyometrik analizlerden sıklıkla yararlanmaktadır. Bu yöntem, alanın gelişim seyrini ve yapısını görselleştirerek ilgili araştırmaların incelenmesini olanaklı hale getirmektedir (Linnenluecke vd., 2020). Bu çalışmada da bibliyometrik analizden faydalanılarak uluslararası turizm alanyazınında iş-yaşam dengesi çalışmalarının araştırılması ve alanyazının mevcut durumunun ortaya konulması amaçlanmıştır. Yazarın bildiği kadarıyla ulusal alanyazınında ilgili konuda daha önce İYD araştırmalarını bibliyometrik yöntemlerle analiz eden bir çalışmaya rastlanmamıştır. Dolayısıyla çalışmanın araştırmacılar için önemli bir kaynak teşkil

edeceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda çalışma, aşağıda sunulan araştırma soruları üzerine inşa edilmiştir:

1. Turizm alanyazınında İYD konusuna yönelik yapılan çalışmalara ilişkin genel sayısal veriler nedir?
2. Söz konusu alanda en üretken ve etkili yazarlar ile en çok atıf alan dokümanlara ilişkin veriler nasıldır?
3. Söz konusu çalışmaların yayınlandığı dergilerin dağılımı nasıldır?
4. Alanyazının entelektüel arka planı (araştırma ekolleri) nasıldır?
5. Alana ilişkin temel çalışma konuları ve gelecekteki potansiyel çalışma alanları nelerdir?
6. İlgili alanyazının sosyal yapısı (kurum ve ülke iş birlikleri) nasıldır?

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Turizm İşletmelerinde İş-Yaşam Dengesi, Öncülleri ve Sonuçları

İş-yaşam dengesi üzerinde evrensel olarak kabul edilmiş tek bir tanım bulunmamakla birlikte kavram; “bireylerin iş, ev ve toplumdaki çoklu sorumluluklarını etkin bir şekilde yönetebildiklerini algıladıkları bir refah durumu” olarak ifade edilebilir (Guest, 2002). Clark (2000) iş-yaşam dengesini, “evde ve işte minimum rol çatışması ile tatmin durumu” olarak açıklar. İYD kavramı kişisel yaşam ve ücretli çalışmanın birbirlerini tamamlayan, birbirleri ile rekabet etmeyen yaşam unsurları olarak da değerlendirilebilir (Syed, 2022). Kısacası çalışanlar, çoklu rollerinde kendilerini tatmin olmuş olarak algıladıklarında, özel ve profesyonel yaşam alanlarının dengede olduğunu hissederken aksi durumda iki alan arasında çatışmalar meydana gelebilmektedir.

Alanyazın incelendiğinde iş ve kişisel yaşam arasındaki ilişki ve etkileşimlerin tanımlanmasında “iş yaşam dengesi” kavramının; iş-yaşam çatışması, iş-aile dengesi, uyum/kolaylaştırma, entegrasyon, zenginleştirme gibi bir dizi kavram için şemsiye bir terim olarak kullanıldığı anlaşılmaktadır (Choi ve Kim, 2017; Jones vd., 2006 Akt. Braun ve Peus, 2018: 878). Görüldüğü üzere iş ve yaşam arasındaki etkileşimlerin incelenmesinde farklı bakış açıları ve alt kavramlar bulunmaktadır. Bu çalışmada İYD, çatı bir kavram olarak turizm işletmeleri bağlamında incelenmektedir.

Turizm ve otelcilik endüstrisi; ağır iş yükü, uzun ve düzensiz çalışma saatleri, mevsimsellik, düşük ücret ve iş gücü devir oranının yüksek olması (Yavaş vd., 2008; Deery ve Shaw, 2009; Deery ve Jago, 2015) gibi özellikleri nedeniyle iş-yaşam çatışması oluşturabilecek koşullara sahip bir iş koludur. Alanyazın incelendiğinde turizm araştırmacılarının İYD'nin daha iyi anlaşılabilmesi için kavramın öncül ve sonuçlarını ortaya koymaya çalıştıkları görülmektedir. Alanyazında İYD'nin pek çok bireysel ve örgütsel değişkenle ilişkisini araştıran çalışmalar bulunmaktadır. Araştırmaların sonuçları turizm işletmelerinde İYD'nin bireysel, mesleki ve örgütsel belirleyici ve sonuçları olduğunu göstermektedir. Örneğin, cinsiyet, medeni durum (Karatepe ve Baddar, 2006; Karatepe, 2009) ve yaş (Gamor vd., 2014) İYD üzerinde etkisi bulunan bireysel değişkenlerdir. Bunların yanında duygu durumu (Karatepe ve Magaji, 2008) ve çalışanların psikolojik sermaye düzeyleri (Karatepe ve Karadaş, 2014), çoklu rol baskısı (Mohanty ve Mohanty, 2014) ve rol çatışması (Zhao ve Mattila, 2013) da İYD'nin psikolojik düzeydeki belirleyicileri olarak tespit edilmiştir.

İYD'nin mesleki ve örgütsel belirleyicileri arasında öncelikle uzun, düzensiz ve vardiyalı çalışma saatleri (Gamor vd., 2014; Mohanty ve Mohanty, 2014) gelmektedir. Bunlara ek olarak örgütsel destek (Karatepe ve Kılıç, 2007; Blomme ve Tromp, 2010), yönetici desteği (Karatepe ve Uludağ, 2008b), iş yerinden alınan desteklerin (Wong ve Ko, 2009) ve liderlik tarzlarının (Tromp ve Blomme, 2014) İYD üzerinde belirleyici olduğu görülmüştür. Söz konusu çalışmalar örgütsel

desteğin yetersiz olmasının hem erkek hem de kadın çalışanlar için iş-aile çatışmasına neden olabileceğini yönetici desteğinin, hem iş-aile hem de aile-iş çatışmalarını azaltırken; aile ve kariyer tatminini artırdığını göstermektedir. Ayrıca, astların kararlara kısıtlı düzeyde katılımına imkân tanıyan otokratik liderlik tarzının iş-aile çatışmasını artırdığı görülmüştür.

Araştırmalar İYD'nin bazı bireysel sonuçlarına işaret etmiştir. Örneğin aile ve iş alanlarında rol çatışması yaşayan çalışanların duygusal olarak tükenmişlik yaşadıkları görülmüştür (Yavaş vd., 2008). Bir diğer çalışmanın sonuçları, iş-aile çatışması ile duygusal tükenme arasında olumlu bir ilişkinin varlığına işaret etmektedir (Karatepe ve Uludağ, 2007). İş-yaşam çatışmasının çalışanların psikolojik iyi olma durumunu olumsuz yönde etkilediği görülmüştür (Wong ve Chang, 2020). Son olarak iş-boş zaman çatışmasının tükenmişliği artırdığı görülmüştür (Lin vd., 2014).

İYD'nin örgütsel çıktıları incelendiğinde pek çok çalışmanın sonucu, iş-aile alanlarındaki çatışmanın işi bırakma niyeti üzerinde etkili olduğunu göstermektedir (Karatepe ve Sökmen, 2006; Yavaş vd., 2008; Karatepe ve Magaji, 2008, Karatepe vd., 2008; Karatepe ve Uludağ, 2008a; Wang vd., 2017). Ayrıca çalışanlarda iş performansı, işe bağlılık, iş tatmini, kariyer tatmini, yaşam doyumu ve evlilik doyumunun azalması da iş-yaşam çatışmasının sonuçlarına ilişkin elde edilmiş bulgulardandır (Karatepe ve Baddar, 2006; Karatepe ve Bekteshi, 2008; Karatepe ve Uludağ, 2008a; Karatepe ve Uludağ, 2008b; Karatepe vd., 2008). Bunlara ek olarak iş yaşam çatışmasının; örgüte duyulan duygusal bağlılığı (Karatepe ve Magaji, 2008; Zhao ve Mattila, 2013) ve örgütsel vatandaşlık davranışını azalttığı (Wang vd., 2017), çalışanların hataları düzeltme performansları üzerinde olumsuz etkide bulunduğu (Karatepe ve Sökmen, 2006) ve çalışanların işe karşı daha az olumlu davranışlar geliştirmelerine neden olurken müşteri memnuniyetinin de azalmasına yol açabildiği (Zhao ve Mattila, 2013) tespit edilmiştir.

Görüldüğü üzere İYD konusunda farklı kuramsal çerçeveler ile farklı değişkenleri araştıran turizm araştırmaları bulunmaktadır. İşte buradan hareketle bu çalışma turizmde İYD araştırmalarını bibliyometrik yöntemlerle analiz ederek mevcut ve gelecekteki çalışma temalarına dair iç görüler sunmayı ve alanın entelektüel ve sosyal yapısını ortaya koymayı amaçlamaktadır.

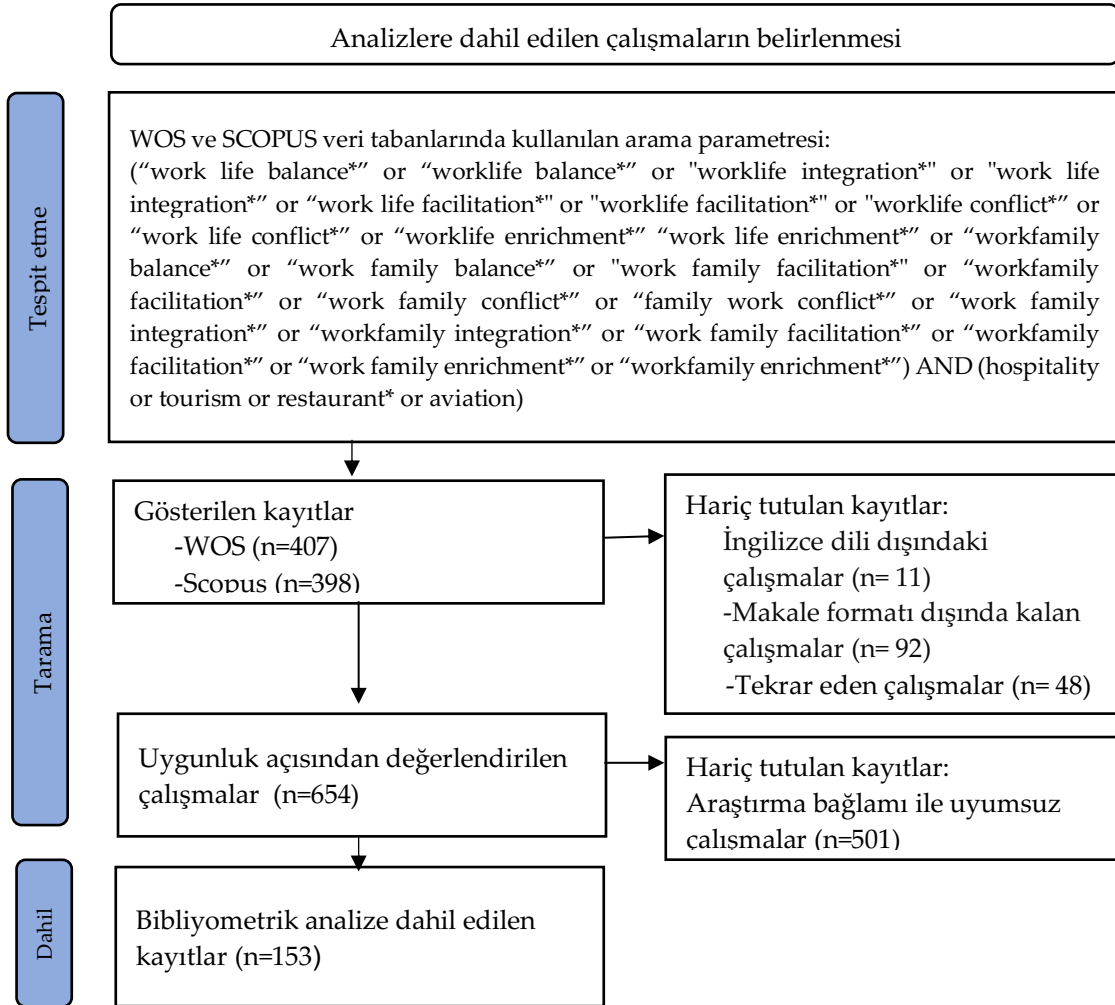
YÖNTEM

Bibliyometri, bilimsel çalışmaların sayısal analizler ve istatistiksel yöntemler kullanılarak incelenmesi olarak tanımlanabilir (Al vd., 2019). Bibliyometrik çalışmalar araştırmacıların; (1) alanın genel bir görünümünü tek bir kaynaktan elde etmelerine, (2) araştırma boşluklarını belirlemelerine, (3) yeni araştırma fikirleri geliştirmelerine ve (4) kendi katkılarına alan içinde stratejik olarak konumlandırmalarına yardımcı olabilmektedir (Donthu vd., 2021). Bibliyometrik yöntemlerin performans analizi ve bilim haritalama olmak üzere iki temel kullanım alanı olduğu söylenebilmektedir. Performans analizi, araştırmacıların ve kurumların araştırma ve yayın performansını değerlendirmeyi hedeflerken bilim haritalama ise bilimsel alanların yapısını ve dinamiklerini incelemeyi amaçlamaktadır. Bibliyometrik yöntemler, alanyazının öznel değerlendirmesine niceliksel bir titizlik eklemesi (Zupic ve Cater, 2015) özelliği ile önemlidir.

Bibliyometrik analizler ulusal ve uluslararası turizm ve otelcilik alanyazının alt alanlarında araştırmaların mevcut durumunu ortaya koymak için araştırmacılar tarafından sıklıkla kullanılan bir yöntemdir. Çalışmalarda genellikle birlikte atıf, eş kelime ağı, bibliyometrik eşleştirme gibi bibliyometrik analiz teknikleri kullanılabilir. Bu çalışmada da turizm alanyazınında İYD araştırmalarına yönelik araştırmaların gelişim seyirinin ortaya konabilmesi için bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmış ve bilimsel haritalandırma yapılmıştır. İlgili alandaki kavramsal, entelektüel ve sosyal arka planı ortaya çıkarmak için bibliyometrik yöntemden yararlanılmıştır.

Araştırmaya dahil edilen çalışmaların taranması; araştırmacılar tarafından bibliyometrik araştırmalarda sıklıkla tercih edilen veri tabanları olan Web of Science (WOS) ve Scopus üzerinden 18.06.2024 tarihinde herhangi bir yıl kısıtlamasına gidilmeden gerçekleştirilmiştir. İki veri tabanından elde edilen veri dosyaları R programında birleştirilmiş ve tekrar eden çalışmalardan arındırılmıştır. Çalışmaların araştırmaya uygunluğu konusunda kullanılan dahil etme ölçütleri; (a) WOS ve Scopus veri tabanında yer alan çalışmalar, (b) İngilizce dilindeki çalışmalar, (c) makale formatındaki çalışmalar ve (d) turizm işletmeleri perspektifinden ele alınan çalışmalar olarak belirlenmiştir. Hariç tutma ölçütleri ise (a) kitap, kitap bölümü ve bildiriler, (b) İngilizce dışındaki dillerdeki çalışmalar ve (c) araştırma alanı/bağlamı ile çok az ilgili/ilgisiz çalışmalar olarak sınırlandırılmıştır.

Araştırmaya dahil edilen çalışmaların belirlenmesinde Page vd.'nin (2021) önerdiği PRISMA (Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-Analyses) diyagramı kullanılmıştır (Şekil 1). Bu diyagram üzerinde, kullanılan arama parametresi ve dahil etme/hariç tutma kriterlerine uygun olarak gerçekleştirilen veri ayıklama işlemlerinin detayları görülebilir. Kullanılan arama parametresinde "iş yaşam dengesi" kavramına ek olarak alanyazında bu kavram ile birlikte geçen kavramlara (çatışma, kolaylaşma, zenginleşme) da yer verilmiştir. Böylece alanyazının daha geniş bir perspektiften resminin çekilmesi hedeflenmiştir.

Şekil 1. PRISMA Akış Diyagramı (Page vd., 2021'den uyarlanmıştır.)

Analizlere geçilmeden önce, çalışmaların başlık, özet ve anahtar kelimeleri tek tek okunarak çalışmaların araştırma bağlamına uygunluğu kontrol edilmiştir. Makale formatındaki çalışmaların ciddi hakem değerlendirmelerinden geçerek yayınlanması nedeniyle araştırmaya sadece araştırma makaleleri dahil edilmiştir. Bibliyometrik analizlerin kelime tabanlı analizler içerebilmesi nedeniyle çalışmada bütünlük sağlanması için sadece İngilizce dilinde yazılmış çalışmalar değerlendirilmeye alınmıştır. Veri setine dahil edilen çalışmaların araştırma bağlamı ile ilgisi bibliyometrik analizlerde önem taşımaktadır. Bu çalışmada analize dahil edilen çalışmaların, iş-yaşam dengesi ve bağlantılı konularla büyük ölçüde ilgili olmasına odaklanılmıştır. Söz gelimi çalışmanın ana konusu İYD olmayabilir. İYD çalışmalarda, aracı veya düzenleyici değişken olarak kullanılmış ya da İYD kavramları ile ilgili konularda önemli sonuçlara ulaşılmış olabilir. Gerçekleştirilen arama neticesinde turizm işletmelerine odaklanan 153 adet çalışmanın uygun olduğu değerlendirilmiş ve analizlere dahil edilmiştir.

Bu çalışmada analizler R programı içerisinde çalışan “bibliometrix” (Aria ve Cuccurullo, 2017) paketi ile gerçekleştirilmiştir. Bu program ve paketin “biblioshiny” ara yüzü ile analizlerin görselleştirilmesi mümkün olmaktadır. Araştırmada öncelikle betimsel bulgular daha sonra en üretken ve etkili yazar ve dergilere ilişkin bilgiler sunulmuştur. Ardından alanyazında çalışma temalarının gelişimini incelemek ve geleceğe ilişkin çıkarımlar sunabilmek için tematik analiz, alanyazının entelektüel yapısını ortaya koymak için birlikte atıf analizi gerçekleştirilmiştir. Son olarak alandaki önemli araştırmacılar, kurumlar ve aralarındaki işbirliği incelenerek alanın sosyal arka planı ortaya konulmuştur. Çalışma etik kurul izni gerektiren analizler içermediği için etik kurul raporu alınmamıştır.

BULGULAR

Betimsel Bulgular

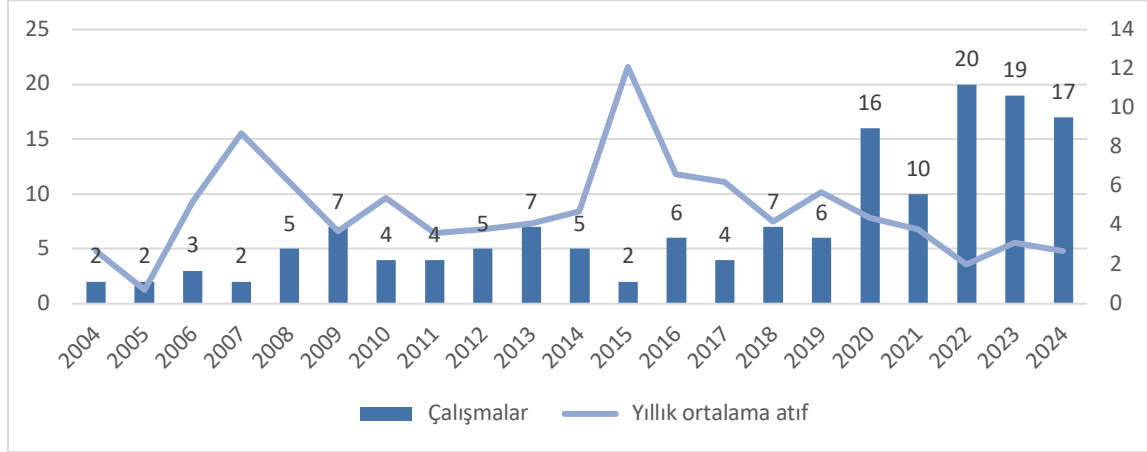
Analizlere dahil edilen 153 çalışmanın betimsel özelliklerine ilişkin bulgular Tablo 1’de sunulmaktadır. Tablo 1 incelendiğinde çalışmaların 2004 ve 2024 yılları arasında 61 farklı dergide yayımlandığı görülmektedir. Araştırmalar 351 farklı araştırmacı tarafından üretilmiş olup 20 çalışmanın tek yazarlı olduğu anlaşılmaktadır. Çalışmalardaki eş yazarlık oranının 2,88 olduğu görülmektedir. Çalışma başına ortalama atfın 29,32 ve uluslararası ortak yazarlık oranının % 28 civarında olması alana ilginin oldukça önemli boyutlarda olduğuna işaret etmektedir. İşbirliği endeksinin (çok yazarlı makalelerin toplam yazarları/toplam çok yazarlı makaleler) 2,51 olduğu görülmektedir. Çalışmaların yayımlandığı sürenin üzerinden ortalama 6 yıl geçmiş olduğu, yazarların 488 adet anahtar kelime ve kaynakçalarında 8102 referans kullandığı anlaşılmaktadır.

Tablo 1. Betimsel Bulgular

Zaman aralığı	2004-2024	Yazarlar	351
Kaynaklar (Dergiler)	61	Tek yazarlı dokümanlar	20
Dokümanlar	153	Doküman başına yazar	2,29
Yıllık büyüme oranı %	11,9	Yazar başına doküman	0,44
Ortalama yayın yaşı	6,31	Doküman başına eşyazar	2,88
Doküman başına ortalama atıf	29,32	Uluslararası ortak yazarlık (%)	28,76
Referanslar	8102	İşbirliği endeksi (CI)	2,51
Anahtar kelimeler	488	Keyword plus*	364

*Keywords plus referans alınan makalelerin başlıklarından elde edilen kelimeler ve kelime gruplarını ifade eder (support.clarivate.com).

Çalışmaların yıllara göre seyri ve yıllık ortalama atıf oranları Grafik 1’de sunulmaktadır. Grafik 1 incelendiğinde analize dahil edilen en erken tarihli çalışmanın 2004 ve en geç tarihli makalenin 2023 tarihli olduğu görülmektedir. 2020 yılına kadar yayımlanan yıllık makale sayısı 10’u geçmezken 2020 yılında bir sıçrama görülmüştür. 2021 dışında bu büyüme eğilimi devam etmiştir. 2021 yılındaki düşüşün sebebi Covid-19 nedeniyle araştırmaların sekteye uğraması olabilir. Tablo 1’deki verilerle birlikte değerlendirildiğinde çalışma sayılarının önümüzdeki yıllarda artan bir grafik izleyeceği söylenebilir. Yıllık ortalama atıf oranlarının 2007 (8.7) ve 2015 (12.1) yıllarında en yüksek seviyede olduğu görülmektedir. 2006-2008 ve 2015-2017 yılları arasında yayımlanan çalışmaların daha çok atıf aldığı görülmektedir.

Grafik 1. Çalışma ve Ortalama Atıf Sayılarının Yıllara Göre Dağılımı

Yazar, Dergi ve Çalışmalarla İlgili Bulgular

Alana çalışmaları ile katkı veren en üretken ve etkili ilk 10 yazar Tablo 2’de sunulmaktadır. Alanın en üretken isimleri 16 çalışma ile O. M. Karatepe, 12 çalışma ile X. R. Zhao ve 5 çalışma ile E. Ma’dır. Tablo 2’de h indeks baz alınarak alanın en çok atıf alan yazarları belirlenmiştir. “h index”, araştırmacıların en çok atıf alan çalışmalarına ve diğer yayınlarda aldığı atıflara odaklanan bir ölçüm metriğidir (Hirsch, 2005). Alanın en üretken ilk 3 yazarının, aynı zamanda en çok atıf alan yazarlar olduğu anlaşılmaktadır. Alanda erken tarihli önemli çalışmalara imza atan ve alanın en üretken araştırmacısı O. M. Karatepe aldığı 1171 atıfla diğer araştırmacıların oldukça önündedir.

Tablo 2. Yazarlara İlişkin Bilgiler

En üretken yazarlar		En çok atıf alan yazarlar			
Yazar	Makale Sayısı	Yazar	Toplam Atıf	h indeks	Yayın başlangıcı
Karatepe, O. M.	16	Karatepe, O. M.	1171	14	2006
Zhao, X. R.	12	Zhao, X. R.	532	10	2007
Ma, E.	5	Ma, E.	50	4	2020
Blomme, R.	3	Deery, M.	475	3	2008
Deery, M.	3	Ghiselli, R.	203	3	2011
Diamanthis, D.	3	O’Neill, J.	78	3	2010
Ghiselli, R.	3	Amissah, H.	29	2	2014
Liu, J.	3	Blank, C.	6	2	2023
Luu, T.	3	Cain, L.	61	2	2018
Mattila, A.	3	Chen, K.	48	2	2016

Tablo 3. Çalışmaların Yayınlandığı Dergilere İlişkin Bilgiler

Çalışmaların yayınlandığı dergiler		En çok atf alan dergiler			
Dergi	Makale Sayısı	Dergi	Toplam atf	h indeks	Yayın başlangıcı
International Journal of Contemporary Hospitality Management	21	International Journal of Contemporary Hospitality Management	1169	16	2008
International Journal of Hospitality Management	16	International Journal of Hospitality Management	934	14	2006
Journal of Hospitality and Tourism Management	9	Journal of Hospitality and Tourism Management	124	6	2009
Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism	8	Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism	185	6	2009
Worldwide Hospitality and Tourism Themes	8	Tourism Management	600	6	2006
Frontiers in Psychology	7	Frontiers in Psychology	153	5	2016
Tourism Management	6	Cornell Hospitality Quarterly	174	4	2008
Cornell Hospitality Quarterly	5	Employee Relations	65	3	2004
Employee Relations	4	Tourism Review	35	3	2017
Current Issues in Tourism	3	Worldwide Hospitality and Tourism Themes	13	3	2022

Tablo 4. En Çok Atf Alan Çalışmalar*

Başlık	Yazar/lar ve Yıl	Dergi	A**	TA**
Talent management, work-life balance and retention strategies	Deery, 2008	International Journal of Contemporary Hospitality Management	0	202
Revisiting talent management, work-life balance and retention strategies.	Deery ve Jago, 2015	International Journal of Contemporary Hospitality Management	0	190
Relationships of supervisor support and conflicts in the work-family interface with the selected job outcomes of frontline employees.	Karatepe ve Kilic, 2007	Tourism Management	23	173
The effects of work overload and work-family conflict on job embeddedness and job performance: The mediation of emotional exhaustion.	Karatepe, 2013	International Journal of Contemporary Hospitality Management	0	151
The effects of work role and family role variables on psychological and behavioral outcomes of frontline employees.	Karatepe ve Sokmen, 2006	Tourism Management	14	144
The moderating roles of job control and work-life balance practices on employee stress in the hotel and catering industry.	Chiang, Birtch ve Kwan, 2010	International Journal of Hospitality Management	7	143
Investigation of the moderating effects of organizational commitment on the relationships between work-family conflict and job satisfaction among hospitality employees in India.	Namasivayam ve Zhao, 2007	Tourism Management	19	122
Exploratory study of understanding hotel employees' perception on work-life balance issues.	Wong ve Ko, 2009	International Journal of Hospitality Management	0	111
An empirical study of the selected consequences of frontline employees' work-family conflict and family-work conflict.	Karatepe ve Baddar, 2006	Tourism Management	22	106
Why do you feel stressed in a "smile factory"? Hospitality job characteristics influence work-family conflict and job stress.	Zhao ve Ghiselli, 2016	International Journal of Contemporary Hospitality Management	0	100

*Çalışmaların künyeleri kaynakçada sunulmuştur. **Veri setindeki dokümanlardan gelen atf

***Tüm alanlardan gelen atf

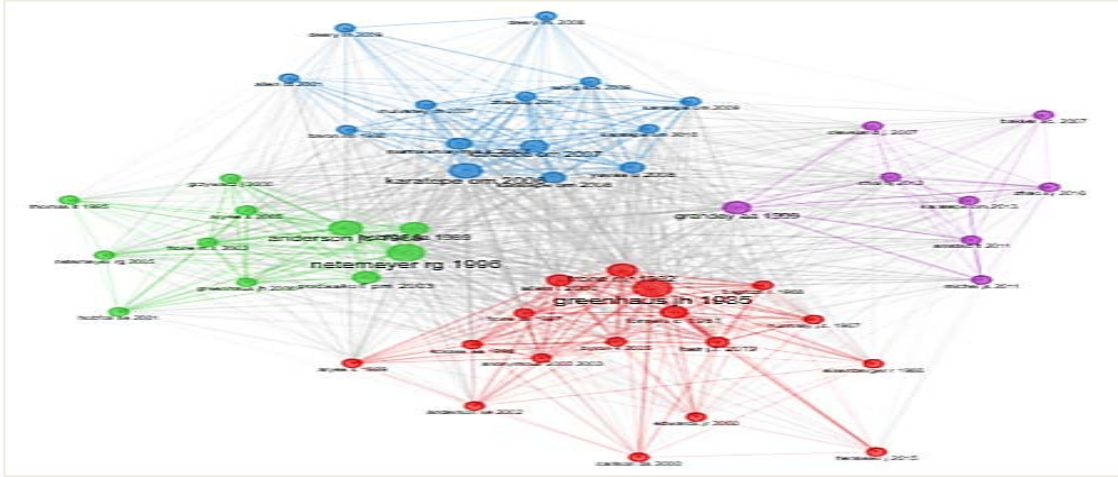
Tablo 3 turizmde İYD araştırmalarının yayınlandığı ilk 10 derginin dağılımını göstermektedir. Buna göre en çok çalışmaya yer veren dergi 21 çalışma ile International Journal of Contemporary Hospitality Management'dır. Bu dergiyi International Journal of Hospitality Management (n= 16) ve Journal of Hospitality and Tourism Management (n=9) takip etmektedir. Tablo 3'te dergilerin aldıkları atıflar da verilmiştir. İYD araştırmalarına en çok yer veren International Journal of Contemporary Hospitality Management ve International Journal of Hospitality Management dergilerinin en çok atıf alan dergiler olduğu anlaşılmaktadır.

Alanın en çok atıf alan ilk 10 çalışması Tablo 4'te sunulmuştur. Tablodaki sıralamada çalışmaların tüm dünyadan (veri seti dışından) aldığı atıflar esas alınmıştır. Alanın etkili yazarlarından M. Deery'nin iki kuramsal çalışmasının 200'e yakın atıf aldığı görülmüştür. Deery'nin (2008) çalışanların elde tutulması ve İYD'nin işletmede kalma veya ayrılma kararındaki rolüne ilişkin konaklama işletmelerine yönelik bir model sunduğu çalışması ve bu çalışmayı 2015 yılında L. Jago ile birlikte güncel verilerle geliştirdiği diğer çalışmasının en çok atıf alan temel çalışmalarından olduğu anlaşılmaktadır. En çok atıf alan çalışmalar arasında alanın en etkili yazarı olan Karatepe'nin iş-aile çatışması konularına odaklanan 4 çalışması olduğu görülmektedir.

Entelektüel Yapıya Yönelik Bulgular

İYD araştırmalarının entelektüel arka planını anlayabilmek için birlikte atıf analizi yapılmıştır. Bu analiz veri setindeki çalışmaların atıfta bulunduğu ikincil kaynaklara odaklanır. Bu nedenle, analiz sonucunda elde edilen ortak atıf ağı, veri setinde yer almayan makale, kitap ve kitap bölümü gibi çalışmaları içerebilir. Birlikte atıf analizi, iki çalışmanın aynı kaynakta birlikte atıfta bulunulması esasına dayanır. Ortak atıf ağında iki yayın, başka bir yayının referans listesinde birlikte yer aldığı bağımlı hale gelir (Donthu vd., 2021). Bu analizin temel varsayımı, iki çalışmanın birlikte ne kadar çok atıfta bulunulursa, içeriklerinin de o kadar ilişkili olma olasılığının yüksek olduğu düşüncesine dayanır (Zupic ve Cater, 2015). Bu analiz, alanyazını şekillendiren yaklaşımlar ile önemli araştırmalara ilişkin tematik kümelerin anlaşılmasına yönelik bir perspektif sunmaktadır (Donthu vd., 2021). Louvain kümeleme algoritması kullanılarak 50 çalışmanın görselleştirilmesi sağlanmış ve elde edilen atıf ağı Şekil 2'de sunulmuştur. Farklı renklerde dört küme içindeki düğümler çalışmaları, bağlantılar ise birlikte atıf aldıklarını ifade etmektedir. Düğümler atıf alma oranına göre büyüyüp küçülmektedir.

En çok çalışmanın (n=19) bulunduğu küme kırmızı kümedir. Bu küme içindeki çalışmaların; iş-aile ilişkilerini, iş-aile çatışmasının açıklanmasına yönelik çalışmaları ve model önerilerini, iş-aile çatışmasının öncülleri ve sonuçlarını inceleyen görece erken dönemli (1981-2005) olarak değerlendirilebilecek genel İYD alanyazının temel çalışmalarını içerdiği görülmektedir. Greenhaus ve Beutell'in (1985) iş-yaşam uyumsuzluğunu rol çatışması üzerinden açıklayarak geliştirdikleri zaman, gerginlik ve davranış temelli baskı unsurlarına dayanan çatışma modelini sundukları çalışma kümenin en güçlü çalışmasıdır. Kümede ayrıca nicel araştırma yöntemlerine ilişkin Fornel ve Larcker'in (1981) yapısal eşitlik modelleri ve Hair vd.'nin (2010) çok değişkenli veri analizine yönelik çalışmaları kümenin önemli çalışmalarındandır.

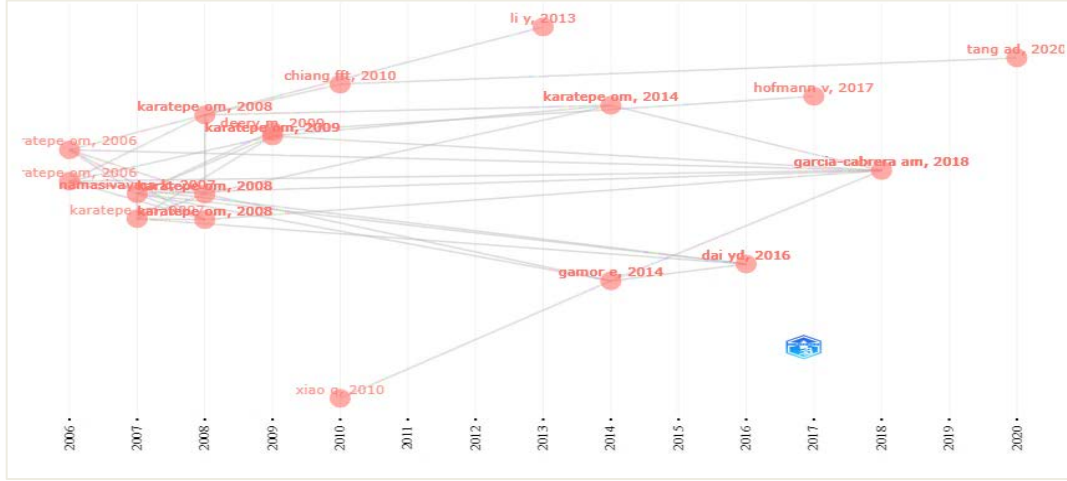
Şekil 2. Birlikte Atıf Ağı

14 çalışmanın yer aldığı mavi kümede bulunan araştırmaların tamamının turizm alanyazını ile ilişkili olduğu görülmektedir. Kümede; iş-aile çatışmasının farklı değişkenlerle ilişkilerinin araştırıldığı (Namasivayam ve Zhao, 2007; Karatepe, 2009; Zhao vd., 2011) ve iş-yaşam dengesine yönelik model önerilerinin sunulduğu (Mulvaney vd., 2007; Deery, 2008; Deery ve Jago 2009) çalışmalar görülmektedir. Kümenin en güçlü bileşeni, Karatepe ve Baddar (2006) tarafından iş-aile ve aile-iş çatışması ile iş stresi, aile ve yaşam memnuniyeti ve işten ayrılma niyeti arasındaki ilişkilerin incelendiği çalışmadır.

Yeşil küme incelendiğinde bu kümede yer alan araştırmaların İYD çalışmalarının arka planlarında kullanılan teorik çerçeveler ve İYD konusunda gerçekleştirilmiş ölçek geliştirme çalışmaları olduğu görülmektedir. Netemeyer vd.'nin (1996) geliştirdiği iş-aile çatışması ve aile-iş çatışması ölçeği kümenin en güçlü çalışmasıdır. Buna ek olarak Hobfoll'un (1989) kaynakları koruma kuramı ve Grzywacz ve Marks'ın (2000) iş-aile alanları arasındaki olumlu ve olumsuz yayımları Bronfenbrenner'in ekolojik sistem teorisi bağlamında inceledikleri çalışma ve Greenhaus ve Powell' in (2006) iş-aile zenginleşmesi modeli kümede öne çıkan araştırmalardandır. Bu iki yaklaşımın çalışmalarda teorik arka plan olarak sıklıkla tercih edildiği anlaşılmaktadır.

Son küme olan mor kümenin özellikle iş-aile çatışmasının kendisine odaklanan çalışmalardan oluştuğu görülmektedir. İş aile çatışmasının öncüllerine (Michel vd., 2011) ve sonuçlarına (Amstad vd., 2011) odaklanan meta-analiz çalışmaları kümede yer almaktadır. Grandey ve Cropanzano'nun (1999) kaynakların korunması modelini iş-aile çatışmasına uyguladıkları çalışmanın kümedeki en güçlü çalışma olduğu gözlemlenmektedir. Sonuç olarak birlikte atıf analizi İYD yazınının teorik altyapısı ile ilgili önemli fikirler vermektedir. Buradan hareketle turizmde İYD çalışmalarının özellikle iş-yaşam çatışması boyutuyla ele alındığı söylenebilmektedir.

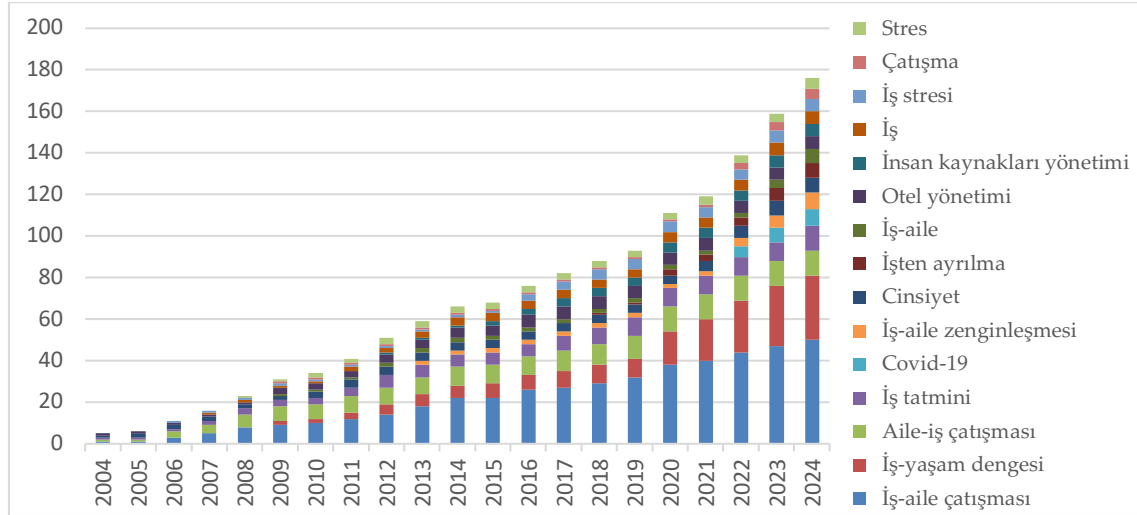
Birlikte atıf analizine ek olarak alanyazının entelektüel arka planının anlaşılmasında doğrudan atıf analizi (historiograph) de oldukça yararlıdır. Doğrudan atıf analizi kronolojik olarak birbirinden etkilenen yayınları göstermektedir. Şekil 3'te İYD yazınında en çok atıf alan ilk 20 çalışmanın birbirlerine doğrudan atıfları görülmektedir. Şekilde çalışmaların sadece ilk yazarlarının isimleri yer almaktadır. Özellikle Karatepe'nin 2006-2009 yılları arasındaki çalışmaları ile Namasivayam ve Zhaou (2007) ve Deery'nin (2008) çalışmalarının yakın tarihli çalışmaları etkilediği anlaşılmaktadır.

Şekil 3. Doğrudan Atıf

Kavramsal Yapıya Yönelik Bulgular

Alanın kavramsal yapısını ortaya koyabilmek için öncelikle çalışma temaları hakkında önemli ipuçları veren anahtar kelimelerin zaman içerisindeki dağılımı incelenecek ardından tematik analiz gerçekleştirilecektir. Grafik 2 çalışmaların anahtar kelimelerinde en sık kullanılan ilk 15 kelimenin yıllar içerisindeki dağılımını sunmaktadır. 2004 yılından itibaren çalışma konularının çeşitlenerek çoğaldığı görülmektedir.

Grafik 2. Anahtar Kelimelerin Kullanım Sıklığı

Grafik 2 incelenmeye devam edildiğinde “iş-aile çatışması”, “iş-yaşam dengesi” ve “aile-iş çatışması”nın en çok kullanılan ifadeler olduğu ve günümüze değin önemini yitirmeden geldiği anlaşılmaktadır. Bunlara ek olarak iş tatmini, iş stresi ve işten ayrılma niyeti kavramları; İYD ve iş-yaşam çatışması bağlamında ilişkileri en çok araştırılan konular olmuştur. Özellikle 2020’den sonra Covid-19 pandemisinin iş-yaşam dengesine yansımalarının araştırmalara konu olduğu görülmektedir. Çalışılan konular arasında İYD’nin cinsiyet boyutu da bulunmaktadır. Öyle ki araştırmalar annelik ve bakım görevleri gibi aile rollerinin genellikle kadınlarla ilişkili olarak değerlendirilmesinden dolayı kadınların erkeklere oranla daha düşük düzeylerde iş yaşam dengesine sahip olduğunu göstermektedir (Choi ve Kim, 2017). Son olarak “bir rolde elde edilen tecrübenin diğer rolde yaşam kalitesini artırması” olarak tanımlanabilen (Greenhouse ve

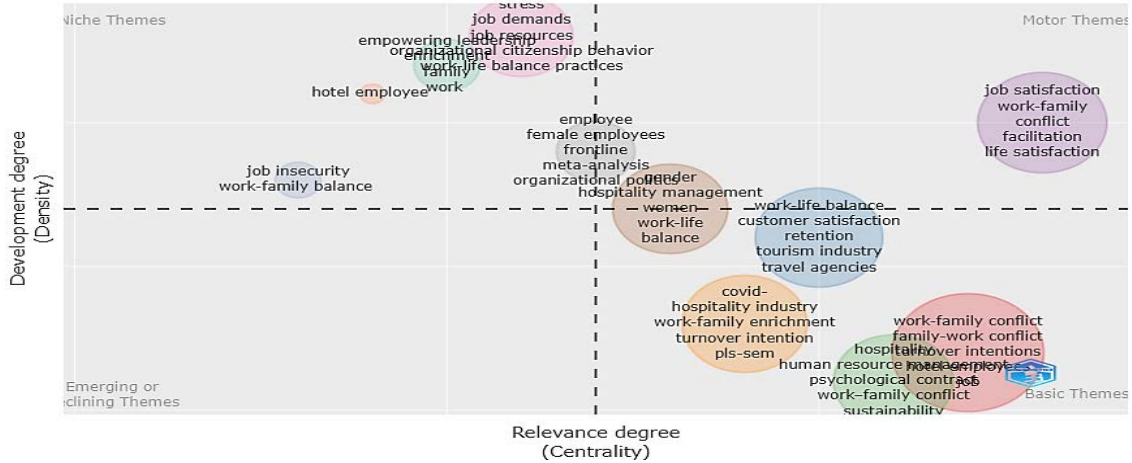
Powell, 2006) iş-aile zenginleşmesi kavramının 2012 yılında araştırma konuları arasına girdiği görülmektedir.

Tematik Analiz

Bir önceki bölümde incelenen anahtar kelimeler, alanın kavramsal yapısı ile ilgili önemli fikirler vermiştir. Bu analizi daha ileri taşımak için tematik analizden yararlanılmıştır. Bu analiz birlikte atıf analizinde olduğu gibi atıf temelli olmayıp en sık kullanılan kelimelere odaklanmaktadır. Bu analizde en az beş kez ortaya çıkan anahtar kelimeler ve Louvain kümeleme algoritması kullanılmıştır. Şekil 4'te İYD araştırmalarının tematik yapısı görülmektedir. Analiz sonucunda 11 küme elde edilmiş olup kümelerin büyüklüğü barındırdığı anahtar kelimelerin kullanım sıklığı ile doğru orantılıdır. Tematik analiz düzleminin merkezilik ve yoğunluk eksenlerine göre dört parçaya ayrıldığı görülmektedir. Bu dört kadran şu şekilde anlamlandırılmaktadır (Muñoz-Leiva vd., 2012):

- Sağ üst kadran motor temalar olarak adlandırılmakta ve alanyazının en gelişmiş konularını temsil etmektedir.
- Sağ alt kadran ise temel temalar olarak adlandırılır. Bu temalar alan için önemli ama yeterince gelişmemiş temalardır.
- Sol alt kadran, yeni ortaya çıkan ya da yavaş yavaş alanyazın için önemini yitiren çalışma konularına işaret etmektedir.
- Sol üst kadran ise alanyazın için sınırlı önem taşıyan temaları ifade etmektedir.

Motor temalara bakıldığında “iş tatmini”, “iş-aile çatışması”, “kolaylaşma”, “yaşam tatmini”, “iş performansı”, “presenteizm”, “işten ayrılma niyeti” ve “tükenmişlik” anahtar kelimeleri ile etiketli kümenin alanın en gelişmiş çalışma konularını içerdiği görülmektedir.

Şekil 4. Tematik Analiz

Alan için temel fakat yeterince gelişmemiş temaları içeren sağ alt bölümde 5 küme göze çarpmaktadır. Basit temalarda yer alan araştırma konuları alan içerisindeki farklı çalışma alanlarına çapraz bağlı konularla ilişkili olması dolayısıyla da ayrıca önem taşımaktadır (Aşkun, 2024). Kümelerden ilki olan “iş-aile çatışması”, “aile-iş çatışması”, “işten ayrılma”, “iş stresi”, “iş-aile kolaylaşması”, “duygusal tükenme”, “örgütsel destek”, “yönetici desteği” ve “iş gömülmüslük” etiketli küme bu bölümdeki en büyük kümedir. Bu kümeyi, “iş-aile dengesi”, “müşteri memnuniyeti”, “çalışanı elde tutma”, “turizm endüstrisi”, “seyahat acentaları”, “işe bağlılık”, “duygusal bağlılık”, “kariyer”, “esneklik”, “yaratıcı iş davranışları”, “kişi-meslek uyumu”, “yetenek yönetimi” takip etmektedir ki bu küme motor ve temel temaların kesişiminde

bulunmaktadır. Önümüzdeki yıllarda bu alanda çalışmaların gelişerek motor temalar grubuna geçmesi mümkün olabilir. Ardından "konaklama", "insan kaynakları yönetimi", "psikolojik sözleşme", "iş-aile çatışması", "sürdürülebilirlik", "görev performansı", "aile yapısı ve cinsiyet", "mutluluk", "dayanıklılık" ve "iş-aile çatışması" kümesi gelmektedir. Bir diğer küme ise "covid-19", "konaklama endüstrisi", "iş-aile zenginleşmesi", "işten ayrılma", "pls-sem", "yaşam kalitesi", "iş-yaşam çatışması", "kurumsal sosyal sorumluluk", "iyi olma hali", "otonomi", "liderlik", "psikolojik sermaye", "iş-yaşam dengesi" kümesidir. Yine motor temalar ve temel temaların kesişim noktasında bulunan bir diğer tema "cinsiyet", "konaklama yönetimi", "kadınlar", "iş-yaşam", "denge", "cam tavan", "kariyer gelişimi" anahtar kelimelerinin bulunduğu temadır. İYD ve kadın çalışanlar konuları görüldüğü üzere alanda ilgi gören, önümüzdeki süreçlerde daha da gelişerek motor temalar grubunda olma potansiyeli taşıyan araştırma alanlarıdır.

Niş temalar bölümünde 4 tema olduğu görülmektedir. Bunlardan ilki "stres", "iş talepleri", "iş kaynakları", "örgütsel vatandaşlık", "iş-yaşam dengesi pratikleri/uygulamaları" ve "destekler" kümesidir. Bu gruptaki çalışmalar özellikle iş-yaşam alanlarının uyumlaştırılmasında çalışanlara sunulan destekler üzerine yoğunlaşmaktadır. "Çalışanlar", "kadın çalışanlar", "ön cephe çalışanları", "meta-analiz", "örgütsel politika", "yapısal eşitlik modellemesi" kümesi de niş ve motor temalar arasında bir noktadadır. Bu kümedeki çalışmaların özellikle konaklama işletmelerinde misafirlerle doğrudan etkileşime giren çalışanları örneklem olarak aldığı ve ayrıca çeşitli iş-yaşam dengesi modellerini test eden meta-analiz çalışmalarını içerdiği anlaşılmaktadır. Bu grupta ayrıca "güçlendirici liderlik", "zenginleşme", "aile-iş", "otel çalışanları" ve "iş güvencesizliği", "iş-aile dengesi" gibi anahtar kelimelerin yer aldığı görülmektedir. Söz konusu anahtar kelimeleri içeren çalışmaların yayın tarihlerine bakıldığında görece yakın tarihli olduğu görülmektedir. Araştırmacıların giderek artan ilgisi ile bu alandaki çalışmaların analiz düzleminin sağ bölümüne geçebileceği ihtimali düşünülmektedir.

Sosyal Yapıya Yönelik Bulgular

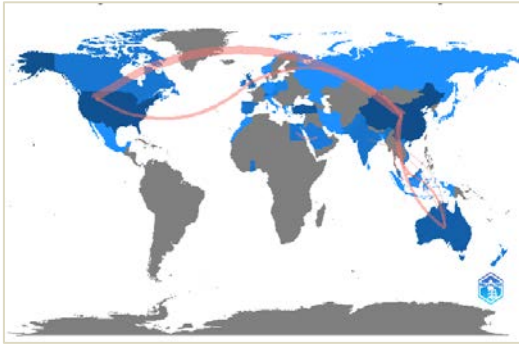
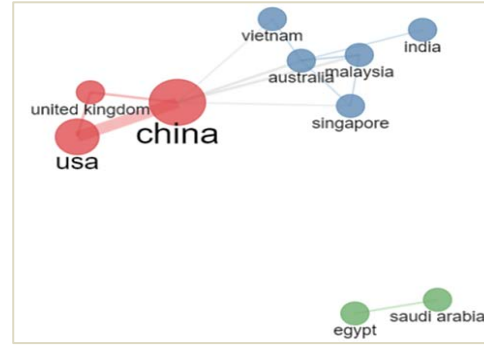
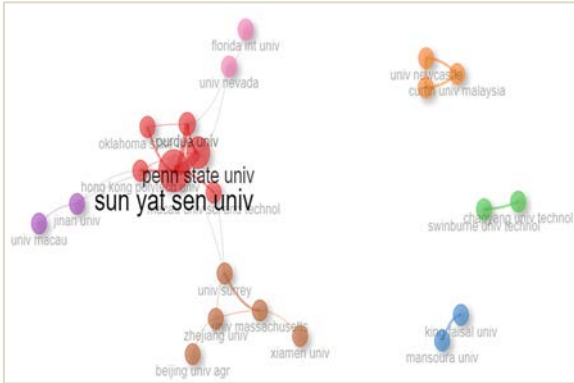
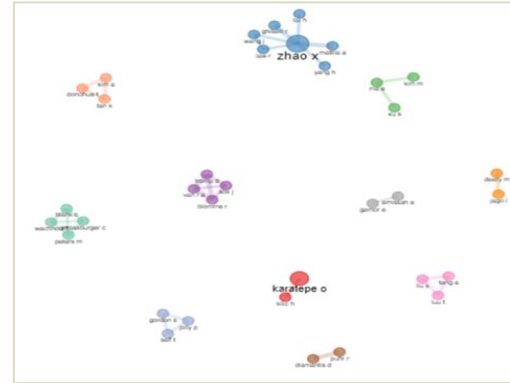
Bu bölümde alana katkı veren yazarlar, kurumlar ile ülkeler ve aralarındaki işbirlikleri incelenecektir. Tablo 5'te görüldüğü üzere en üretken ülkeler Çin, Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri (ABD) ve Avustralya'dır. Özellikle Çinli araştırmacıların alana oldukça ilgili olduğu görülmektedir. Atıf oranlarına bakıldığında ise Türkiye'nin en çok atıf alan ülke olduğu görülmektedir. Alanın en etkili ismi O. M. Karatepe'nin ortaya koyduğu yayınlarla bu oranda büyük katkısı vardır. Uluslararası yazar işbirliğine bakıldığında ise Çin daha öndedir. Şekil 5 ve Şekil 6'da ülkeler arasındaki işbirliği ağları görülmektedir. Şekil 5'teki harita en çok işbirliğinin Çin ve ABD arasında (n=18) yapıldığını göstermektedir. Harita üzerinde ülkeler arasındaki çizgiler kalınlaştıkça işbirliği sayıları da artmaktadır. Bunlara ek olarak Şekil 6; Çin-Malezya, Çin-Avustralya, Çin-Birleşik Krallık, ABD-Birleşik Krallık (n=4) ve Mısır-Suudi Arabistan, Avustralya- Malezya (n=3) işbirliklerinin ön plana çıktığını da göstermektedir.

Yazarlar arası ve kurumlar arasındaki işbirlikleri Şekil 7 ve Şekil 8'de sunulmaktadır. Şekil 7 incelendiğinde kurumlar arası 7 adet işbirliği kümesinin belirlendiği görülmüştür. Tablo 5'e paralel şekilde kırmızı kümede Amerika ve Çin üniversiteleri arasındaki bağlantılar dikkat çekmektedir. Sunyat-Sen, Pennsylvania State ve Purdue Üniversitelerinin işbirliği bakımından ön planda olduğu görülmektedir. Yazarlar arası işbirliği ağında ise 11 kümenin oluştuğu görülürken en çok işbirliği yapan yazarın alanın en üretken ve etkili yazarlarından biri olan X. R. Zhao olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 8).

Tablo 5. Çalışmalar ve Yazarların Ülkelerine İlişkin Bilgiler

Ülke	Makale	TÜY*	ÇÜY**	Atıf	Ortalama atıf
Çin	35	15	20	954	27,3
Türkiye	16	16	0	1143	71,4
ABD	14	9	5	493	35,2
Avustralya	9	7	2	576	64
İsviçre	8	8	0	75	9,4
İspanya	5	4	1	100	20
Birleşik Krallık	5	4	1	180	36
Gana	4	4	0	29	7,2
Hindistan	4	3	1	47	11,8
Avusturya	3	3	0	88	29,3

*Tek ülke yayını ** Çoklu ülke yayını (birden fazla ülkeden yazarın katkıda bulunduğu yayın)

Şekil 5. Ülkeler Arası İşbirliği Ağı-1**Şekil 6.** Ülkeler Arası İşbirliği Ağı-2**Şekil 7.** Kurumlar Arası İşbirliği Ağı**Şekil 8.** Yazarlar Arası İşbirliği Ağı

SONUÇ ve ÖNERİLER

Bu çalışmada turizm işletmelerinde İYD çalışmalarının kavramsal, entelektüel ve sosyal yapısını ortaya koymak amaçlanmıştır ve bu doğrultuda bibliyometrik analiz yöntemi kullanılmıştır. Çeşitli bibliyometrik analiz teknikleri uygulanarak elde edilen sonuçlar İYD araştırmalarının genel görünümüne ilişkin faydalı veriler sunmuştur.

İYD çalışmalarının özellikle 2020'den sonra yükselişe geçtiği anlaşılmıştır. Covid-19 pandemisinin çalışanların iş ve aile yaşantılarına etkisinin bunda payı olduğu düşünülmektedir. Pandemi sürecinin geleneksel çalışma stillerini değiştirmesi çalışanların iş-ve yaşam arasındaki

dengeyi kurmalarını zorlaştırmıştır. Çalışma sayılarındaki yükseliş ilgili konularda artan farkındalığın bir sonucu olabilir.

Araştırmada alanın önemli yazar, dergi ve çalışmaları sunulmuştur. Turizmde İYD çalışmalarında özellikle O. M Karatepe'nin hem ürettiği hem de aldığı atıf oranıyla en önemli yazar olduğu anlaşılmıştır. Karatepe'nin özellikle 2006-2009 yılları arasındaki yayınlarının alanın en çok atıf alan çalışmalarını da etkilediği görülmüştür. X. R. Zhou da İYD alanyazınına hem kavramsal hem de deneysel çalışmaları ile büyük katkı sunmuştur. International Journal of Contemporary Hospitality Management dergisi ilgili alanda en çok çalışmaya yer veren ve en çok atıf alan dergi olmuştur. M. Deery'nin konaklama işletmelerinde İYD'ye ilişkin sundukları modelleri en çok atıf alan çalışmalar pozisyonundadır (Deery, 2008; Deery ve Jago, 2015). En çok çalışma üreten ülke Çin iken en fazla atıf alan ülkenin Türkiye olmasında O. M. Karatepe'nin katkısı önemlidir.

Araştırma bulguları turizm işletmelerinde İYD'nin en çok iş-aile ve aile-iş çatışması boyutu ile ele alındığını göstermiştir. Kaynakları koruma teorisi araştırmalarda yoğunlukla kavramsal arka plan olarak tercih edilmiştir. Örneklem olarak da büyük oranda konaklama işletmesi çalışanları seçilmiştir. Turizm endüstrisinin yiyecek içecek işletmeleri, seyahat acentaları, turist rehberliği gibi diğer alanlarındaki çalışanların da araştırmalara dahil edilmesi mevcut bilgi birikimini genişletebilir. Tematik analiz İYD'nin en çok; iş ve yaşam tatmini, örgütsel bağlılık, iş performansı, presenteizm, iş stresi, tükenmişlik ve işten ayrılma kavramları ile ilgisinin araştırıldığını göstermektedir. Söz konusu kavramlar alanyazının en gelişmiş araştırma temaları olarak ortaya çıkmıştır. Görüldüğü üzere kavramlar, daha çok iş-yaşam çatışmasının örgütsel düzeydeki çıktılara odaklanmıştır. Bireysel boyuttaki çıktılar olan yaşam kalitesi, mutluluk, iyi olma hali gibi sonuçlar görece daha az çalışılmıştır. Bunlara ek olarak yine İYD'nin bireysel boyuttaki belirleyicileri ve aynı zamanda başa çıkma stratejileri olarak da değerlendirilebileceğimiz psikolojik sermaye, dayanıklılık, öz yeterlilik gibi kavramlar ile ilgili çalışmalar da sınırlıdır. Bunlara ek olarak özellikle misafirle doğrudan ilişkisi bulunan çalışanların iş-yaşam etkileşiminin misafir üzerindeki yansımaları (memnuniyet vb.) üzerine araştırmalar gelişme potansiyeli taşımaktadır. Ayrıca çalışmalarda iş-yaşam etkileşimine daha olumlu bir açıdan yaklaşan iş-aile zenginleşmesi konusunun alan için önemli fakat yeterince gelişmemiş temalar arasında olduğu görülmüştür. Araştırmacıların iş-yaşam etkileşiminin araştırılmasında zenginleşme gibi farklı bakış açıları kullanması, iş-yaşam/aile ilişkileri hakkında bilinenleri genişletebilir.

İş-yaşam dengesinin sağlanabilmesi için örgütler tarafından sunulan iş-yaşam dengesi politikaları/destekleri, aile dostu politikalar, bu süreçte çeşitli liderlik tarzlarının rollerinin araştırıldığı çalışmaların niş alanda kaldığı ve geliştirilmesi gerektiği görülmektedir. Örgütsel destek, yönetici desteği, destekleyici örgüt iklimi yaratılmasının çalışanların İYD'si üzerindeki bireysel ve örgütsel çıktılarının araştırılması önem taşımaktadır. Araştırmacılara tüm çalışanlar için aile-dostu politikalar ve hazırlanma süreçleri ile faydaları konusunda çalışmalar tasarlamaları önerilmektedir. Bununla birlikte işletmelerde sunulan İYD uygulamalarının, yetenek yönetimi ile ilişkisi ve çalışanların elde tutulması üzerindeki etkilerinin de incelenmesi alanyazındaki bilgiyi genişletecektir.

Kurumsal sosyal sorumluluk kapsamında işletmelerin çalışanların refahı için çalışmalar yürütmesi son dönemlerde oldukça önemli bir konudur. Çalışanların yaşam kalitelerinin artırılması için İYD pratikleri kurumsal sosyal sorumluluk kapsamında ele alınabilmektedir. Bu kapsamda işletmelerde farklılıkların yönetimi ve kapsayıcılık bağlamında farklı özelliklere sahip özel ihtiyaçları bulunan çalışan gruplarının (kadınlar, engelliler, kuşak farklılıkları vb.) İYD ihtiyaçları önerilen araştırma konularındandır.

Önceleri bir kadın çalışan sorunu olarak ortaya çıkan İYD (Kapız, 2002), günümüzde tüm çalışanları ilgilendiren bir konu olmakla birlikte kadınlar için önemi süregelen bir konudur. Daha önce de ifade edildiği gibi pandemi süreci ve sonrasında çalışanların İYD ihtiyaçlarına farkındalık ve akademik üretimler artmıştır. Geleneksel olarak ev içi sorumluluklarını eşit şekilde paylaşmayan kadınlar, özellikle de anneler, pandemi döneminde aile sorumluluğunu erkekler göre daha fazla üstlenmişlerdir (Craig ve Churchill, 2021). Bunun yanında kadınların kariyer gelişimi sürecinde İYD'nin önemli bir rolü olduğu dikkate alındığında (Chen vd., 2021) kadın çalışanlar-İYD arasındaki etkileşimlerin daha çok araştırılması gerekmektedir. Tematik analiz bunu destekler şekilde iş-yaşam dengesinde cinsiyet araştırmalarının gelişim potansiyeli taşıdığı göstermiştir. Kadın-dostu politikalar, kadın çalışanların ve yöneticilerin İYD sağlama stratejileri, kadınların doğum ve annelik süreçlerindeki deneyimleri ve işe yansımaları araştırılması önerilen konulardandır.

Genel olarak araştırma sonuçlarına bakıldığında turizm alanyazınında İYD'nin bireysel boyuttaki belirleyici ve sonuçları, iş-yaşam zenginleşmesi, İYD politika ve pratikleri, İYD ve yetenek yönetimi ilişkisi, İYD'nin misafirler üzerindeki yansımaları ile İYD ve cinsiyet temalarının gelecekte çok daha önemli araştırma konuları hale geleceği ifade edilebilir.

Bu çalışmanın, yazarın bilgisi kadarıyla ulusal alanyazınında turizm işletmelerinde İYD çalışmalarını bibliyometrik analiz yöntemi ile inceleyen ilk çalışma olması dolayısıyla alana katkı sağlaması beklenmektedir. Elde edilen bulgular; bu alanda çalışmayı düşünen araştırmacılara, alanın önde gelen akademisyenleri, kurumları, çalışmaları yayımlayan dergiler ve uluslararası işbirlikleri hakkında değerli bilgiler sunmaktadır. Buna ek olarak çalışmada; alanın geçmişi, entelektüel yapısı (birlikte atıf analizi) ile güncel durumu ve geleceğe ilişkin çıkarımlar (tematik analiz) ortaya konmuştur. Bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılar alanın genel görünümünü anlamak, çalışmalarını en uygun dergilerde konumlandırmak ve alanyazınıdaki araştırma boşluklarını ya da görece daha az çalışılan niş konuları tespit etmek için çalışma bulgularından faydalanabilirler. Elde edilen bulgular Türkiye bağlamı için de yol gösterici olabilir. Araştırmacılar küresel perspektifte elde edilen bulguları ulusal alanyazın bağlamında değerlendirip yeni araştırma soruları üretebilirler.

Araştırmada bazı kısıtlar mevcuttur. İlk kısıtı, araştırmada kullanılan arama parametresi oluşturabilir. Parametrenin daraltılması ya da genişletilmesi durumunda veri seti ve dolayısıyla sonuçlar değişebilir. Birlikte atıf ve tematik analiz yapılırken kullanılan kümeleme algoritmaları ve elde edilen verilerin yorumlanarak aktarılması bir ikinci kısıt olabilir. Farklı algoritmaların kullanılması sonuçlarda değişikliğe neden olabilir. Diğer bir kısıt, sadece araştırma makaleleri ile analizlerin gerçekleştirilmesi olabilir. Gelecekteki çalışmalar daha farklı arama parametreleri ve bildiri, kitap, kitap bölümü gibi diğer yayın türlerini de incelemeye dahil ederek daha bütünsel sonuçlara ulaşabilir. Bu çalışmada R programında kullanılan bibliometrix programı ile veriler analiz edilmiştir. Araştırmacılar bibliyometrik eşleştirme ve diğer farklı analizler için Vosviewer vb. programlardan yararlanabilirler. Araştırmacılara; İYD ulusal ve uluslararası alanyazınına ilişkin çalışmaları sistematik literatür taraması ile analiz etmeleri, kullanılan yöntem ve kuramları ortaya koymaları, İYD'nin belirleyicileri ve sonuçları ile ilgili modeller sunmaları, bu modelleri meta analiz yöntemi ile test etmeleri önerilebilir. Çalışmanın, belirtilen sınırlılıklarına rağmen alanda araştırma yapmak isteyen araştırmacılar için bir kılavuz kaynak niteliği taşıdığı düşünülmektedir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Destek Bilgisi: Herhangi bir kurum ve/veya kuruluşan destek alınmamıştır.

Çıkar Çatışması: Çıkar çatışması yoktur.

Etik Onayı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara riayet edildiğini yazar(lar) beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Türk Turizm Araştırmaları Dergisi'nin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk makale yazar(lar)ına aittir.

Etik Kurul Onayı: Çalışma kamuya açık ikincil verilerin kullanılmasıyla oluşturulmuştur.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Çalışma tek yazarlı olup katkı oranı %100'dür.

KAYNAKÇA

Al, U., Sezen, U. ve Soydal, İ. (2019). *Türkiye'nin Bilimsel Yayınlarının Sosyal Ağ Analizi Yöntemiyle Değerlendirilmesi*. Hacettepe Üniversitesi Proje Raporları No: 110K044, Ankara.

Amstad, F. T., Meier, L. L., Fasel, U., Elfering, A. and Semmer, N. K. (2011). A Meta-analysis of Work-Family Conflict and Various Outcomes with a Special Emphasis on Cross-Domain Versus Matching-Domain Relations, *Journal of Occupational Health Psychology*, 16(2): 151-169.

Aria, M. and Cuccurullo, C. (2017). bibliometrix: An R-tool for Comprehensive Science Mapping Analysis, *Journal of Informetrics*, 11(4): 959-975.

Aşkun, V. (2024). İşletme ve Yönetimde Karmaşık Uyarlanabilir Sistemler: Bibliyometrik Bir Analizle Yazın Taraması ve Evrimsel Süreci, *Gazi İktisat ve İşletme Dergisi*, 10(1): 46-66.

Braun, S. and Peus, C. (2018). Crossover of Work-Life Balance Perceptions: Does Authentic Leadership Matter?, *Journal of Business Ethics*, 149(4): 875-893.

Chen, H. S., Severt, K., Shin, Y. H. and DiPietro, R. B. (2021). Invisible yet Powerful: The Unseen Obstacles Women Leaders Face in Their Hospitality Careers, *Journal of Human Resources in Hospitality & Tourism*, 20(2): 249-269.

Choi, H. J. and Kim, Y. T. (2012). Work-Family Conflict, Work-Family Facilitation and Job Outcomes in the Korean Hotel Industry, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 24(7): 1011-1028.

Clark, S. C. (2000). Work-Family Border Theory: A New Theory of Work-Family Balance, *Human Relations*, 53(6): 747-770.

Craig, L. and Churchill, B. (2021). Dual-Earner Parent Couples' Work and Care during COVID-19, *Gender, Work & Organization*, 28: 66-79.

Deery, M. (2008). Talent Management, Work-Life Balance and Retention Strategies, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 20(7): 792-806.

Deery, M. and Jago, L. (2009). A Framework for Work-Life Balance Practices: Addressing the Needs of the Tourism Industry, *Tourism and Hospitality Research*, 9(2): 97-108.

Deery, M. and Jago, L. (2015). Revisiting Talent Management, Work-Life Balance and Retention Strategies, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 27(3): 453-472.

Dhas, M. D. B. and Karthikeyan, D. P. (2015). Work-Life Balance Challenges and Solutions: Overview, *International Journal of Research in Humanities and Social Studies*, 12(2): 10-19.

Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. and Lim, W.M. (2021). How to Conduct a Bibliometric Analysis: An Overview and Guidelines, *Journal of Business Research*, 133: 285-296.

- Fornell, C. and Larcker, D. F. (1981). Evaluating Structural Equation Models with Unobservable Variables and Measurement Error, *Journal of Marketing Research*, 18(1): 39-50.
- Gamor, E., Amissah, E. F. and Boakye, K. A. A. (2014). Work-Family Conflict among Hotel Employees in Sekondi-Takoradi Metropolis, Ghana, *Tourism Management Perspectives*, 12: 1-8.
- Grandey, A. A. and Cropanzano, R. (1999). The Conservation of Resources Model Applied to Work-Family Conflict and Strain, *Journal of Vocational Behavior*, 54(2): 350-370.
- Greenhaus, J. H. and Beutell, N. J. (1985). Sources of Conflict between Work and Family Roles, *Academy of Management Review*, 10(1): 76-88.
- Grzywacz, J. G. and Marks, N. F. (2000). Reconceptualising the Work-Family Interface: An Ecological Perspective on the Correlates of Positive and Negative Spillover Between Work and Family, *Journal of Occupational Health Psychology*, 5(1): 111-126.
- Guest, D. (2002). Perspectives on the Study of Work- Life Balance, *Social Science Information*, 41: 255-279
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. and Anderson, R. E. (2010) *Multivariate Data Analysis*. (7th Edition), New York: Pearson.
- Hirsch, J. E. (2005). An Index to Quantify an Individual's Scientific Research Output, *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 102(46): 16569-16572.
- Hobfoll, S. E. (1989). Conservation of Resources: A new Attempt at Conceptualizing Stress, *American Psychologist*, 44(3): 513-524.
- https://support.clarivate.com/ScientificandAcademicResearch/s/article/KeyWords-Plus-generation-creation-and-changes?language=en_US [Erişim Tarihi: 29.07.2024].
- Kapız, S. (2002). İş-Aile Yaşamı Dengesi ve Dengeye Yönelik Yeni Bir Yaklaşım: Sınır Teorisi, *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(3): 139-153.
- Karatepe, O. M. (2009). An Investigation of the Joint Effects of Organisational Tenure and Supervisor Support on Work-Family Conflict and Turnover Intentions, *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 16(1): 73-81.
- Karatepe, O. M. (2013). The Effects of Work Overload and Work-Family Conflict on Job Embeddedness and Job Performance: The Mediation of Emotional Exhaustion, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 25(4): 614-634.
- Karatepe, O. M. and Baddar, L. (2006). An Empirical Study of the Selected Consequences of Frontline Employees' Work-Family Conflict and Family-Work Conflict, *Tourism Management*, 27(5): 1017-1028.
- Karatepe, O. M. and Bekteshi, L. (2008). Antecedents and Outcomes of Work-Family Facilitation and Family-Work Facilitation among Frontline Hotel Employees, *International Journal of Hospitality Management*, 27(4): 517-528.
- Karatepe, O. M. and Karadas, G. (2014). The Effect of Psychological Capital on Conflicts in the Work-Family Interface, Turnover and Absence Intentions, *International Journal of Hospitality Management*, 43: 132-143.
- Karatepe, O. M. and Kilic, H. (2007). Relationships of Supervisor Support and Conflicts in the Work-Family Interface with the Selected Job Outcomes of Frontline Employees, *Tourism Management*, 28(1): 238-252.

- Karatepe, O. M. and Magaji, A. B. (2008). Work-Family Conflict and Facilitation in the Hotel Industry: A Study in Nigeria, *Cornell Hospitality Quarterly*, 49(4): 395-412.
- Karatepe, O. M. and Sokmen, A. (2006). The Effects of Work Role and Family Role Variables on Psychological and Behavioral Outcomes of Frontline Employees, *Tourism Management*, 27(2): 255-268.
- Karatepe, O. M. and Uludag, O. (2007). Conflict, Exhaustion and Motivation: A Study of Frontline Employees in Northern Cyprus Hotels, *International Journal of Hospitality Management*, 26(3): 645-665.
- Karatepe, O. M. and Uludag, O. (2008a). Affectivity, Conflicts in the Work-Family Interface and Hotel Employee Outcomes, *International Journal of Hospitality Management*, 27(1): 30-41.
- Karatepe, O. M. and Uludag, O. (2008b). Supervisor Support, Work-Family Conflict and Satisfaction Outcomes: An Empirical Study in The Hotel Industry, *Journal of Human Resources in Hospitality and Tourism*, 7(2): 115-134.
- Karatepe, O. M., Kilic, H. and Isiksel, B. (2008). An Examination of the Selected Antecedents and Outcomes of Work-Family Conflict and Family-Work Conflict in Frontline Service Jobs, *Services Marketing Quarterly*, 29(4): 1-24.
- Lawson, K. M., Davis, K. D., Crouter, A. C. and O'Neill, J. W. (2013). Understanding Work-Family Spillover in Hotel Managers, *International Journal of Hospitality Management*, 33: 273-281.
- Lin, J. H., Wong, J. Y. and Ho, C. H. (2013). Promoting Frontline Employees' Quality of Life: Leisure Benefit Systems and Work-to-Leisure Conflicts, *Tourism Management*, 36: 178-187.
- Linnenluecke, M.K., Marrone, M. and Singh, A.K., 2020. Conducting Systematic Literature Reviews and Bibliometric Analyses, *Australian Journal of Management*. 45(2): 175-194.
- Marks, S. R. (1977). Multiple Roles and Role Strain, *American Sociological Review*, 42: 921-936.
- Michel, J. S., Kotrba, L. M., Mitchelson, J. K., Clark, M. A. and Baltes, B. B. (2011). Antecedents of Work-Family Conflict: A Meta-Analytic Review, *Journal of Organizational Behavior*, 32(5): 689-725.
- Mohanty, K. and Mohanty, S. (2014). An Empirical Study on the Employee Perception on Work-Life Balance in Hotel Industry with Special Reference to Odisha, *Journal of Tourism and Hospitality Management*, 2(2): 65-81.
- Mulvaney, R. H., O'Neill, J. W., Cleveland, J. N. and Crouter, A. C. (2007). A Model of Work-Family Dynamics of Hotel Managers, *Annals of Tourism Research*, 34(1): 66-87.
- Muñoz-Leiva, F., Viedma-del-Jesús, M. I., Sánchez-Fernández, J. and López-Herrera, A. G. (2012). An Application of Co-Word Analysis and Bibliometric Maps for Detecting the Most Highlighting Themes in the Consumer Behaviour Research from a Longitudinal Perspective, *Quality & Quantity*, 46(4): 1077-1095.
- Namasivayam, K. and Zhao, X. (2007). An Investigation of the Moderating Effects of Organizational Commitment on the Relationships between Work-Family Conflict and Job Satisfaction among Hospitality Employees in India, *Tourism Management*, 28(5): 1212-1223.
- Netemeyer, R. G., Boles, J. S. and McMurrian, R. (1996). Development and Validation of Work-Family Conflict and Family-Work Conflict Scales, *Journal of Applied Psychology*, 81(4): 400-410.
- Page, M. J., McKenzie, J. E., Bossuyt, P. M., Boutron, I., Hoffmann, T. C., Mulrow, C. D., and Moher, D. (2021). The PRISMA 2020 Statement: An Updated Guideline for Reporting Systematic Reviews, *Bmj*, 372: 1-9.

- Podsakoff, P. M., MacKenzie, S. B., Lee, J. Y. and Podsakoff, N. P. (2003). Common Method Biases in Behavioral Research: A Critical Review of the Literature and Recommended Remedies, *Journal of Applied Psychology*, 88(5): 879-903.
- Syed, J. (2022). İş-yaşam Dengesi, (Ed.) Syed, J. ve Özbilgin, M. (Çev. Ed.) Sürgevil-Dalkılıç, O.: *Farklılıkların Yönetimi ve Kapsayıcılık Uluslararası Yaklaşım* içinde (ss: 15-41). Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Tromp, D. M. and Blomme, R. J. (2014). Leadership Style and Negative Work-Home Interference in the Hospitality Industry, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 26(1): 85-106.
- Wang, I. A., Lee, B. W. and Wu, S. T. (2017). The Relationships among Work-Family Conflict, Turnover Intention and Organizational Citizenship Behavior in the Hospitality Industry of Taiwan, *International Journal of Manpower*, 38(8): 1130-1142.
- Wong, K. C. and Chan, A. K. (2020). Work Antecedents, Work-Life Interference and Psychological Well-Being among Hotel Employees in Macau, *Journal of Human Resources in Hospitality & Tourism*, 19(2): 131-147.
- Wong, S. C. K. and Ko, A. (2009). Exploratory Study of Understanding Hotel Employees' Perception on Work-Life Balance Issues, *International Journal of Hospitality Management*, 28(2): 195-203.
- Yavas, U., Babakus, E. and Karatepe, O. M. (2008). Attitudinal and Behavioral Consequences of Work-Family Conflict and Family-Work Conflict, *International Journal of Service Industry Management*, 19(1): 7-31.
- Zhao, X. and Ghiselli, R. (2016). Why Do You Feel Stressed in A "Smile Factory"? Hospitality Job Characteristics Influence Work-Family Conflict and Job Stress, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 28(2): 305-326.
- Zhao, X. R. (2016). Work-Family Studies in the Tourism and Hospitality Contexts, *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 28(16): 2422-2445.
- Zhao, X. R. and Mattila, A. S. (2013). Examining the Spillover Effect of Frontline Employees' Work-Family Conflict on Their Affective Work Attitudes and Customer Satisfaction, *International Journal of Hospitality Management*, 33: 310-315.
- Zhao, X. R., Ghiselli, R., Wang, J., Law, R., Okumus, F. and Ma, J. (2020). A Mixed-Method Review of Work-Family Research in Hospitality Contexts, *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 45: 213-225.
- Zhao, X. R., Qu, H. and Ghiselli, R. (2011). Examining the Relationship of Work-Family Conflict to Job and Life Satisfaction: A Case of Hotel Sales Managers, *International Journal of Hospitality Management*, 30(1): 46-54.
- Zupic, I. and Cater, T. (2015). Bibliometric Methods in Management and Organization, *Organizational Research Methods*, 18(3): 429-472.